

Nyheter för överförmyndare

Avdelningen för juridik
Eva von Schéele

Oktober 2016

RÄTTSFALL OCH DOMAR

Arvode till god man för ensamkommande barn efter uppskrivning av ålder

Y.L. förordnades 17 juni 2015 av överförmyndaren (ÖF) till god man för det ensamkommande barnet X. Den 27 maj 2016 korrigerade Migrationsverket X:s ålder. ÖF fick meddelandet om den uppskrivna ålder 27 juni 2016 och informerade Y.L. samma dag att eftersom X blivit myndig hade uppdraget som god man upphört.

ÖF beslutade om arvode enligt schablon till Y.L. för perioden 1 juni 2016 till den 27 juni 2016.

Y.L. överklagade arvodesbeslutet till tingsrätten och begärde arvode för arvode utfört den 26 juni till den 28 juni samt den 1 och 2 juli 2016 och ersättning för utgifter i form av resor. Anledningen var att X skickades till en psykmottagning efter suicidförsök. En ur personalen från HVB-hemmet och Y.L. åkte till mottagningen den 26 juni där det beslutades att X skulle tvångsintas. På mottagningen önskade man att någon skulle vara kvar hos X men personalen från boendet skulle avsluta sitt arbetspass varför Y.L. stannade kvar. När Y.L. dagen därpå kontaktade HVB-hemmet för att höra om någon därifrån skulle komma, meddelade man att eftersom X nu var över 18 år hade boendet inget ansvar för X. Y.L. stannade därför kvar på grund av att X inte mådde bra. Den 27 juni fick Y.L. information om att hen entledigats som god man. Trots detta besökte Y.L. X den 28 och 29 juni, samt den 1 och 2 juli.

Tingsrätten ändrade ÖF:s arvodesbeslut på så sätt att Y.L. tillerkändes arvode för utfört arbete mellan den 1 juni och 2 juli (felaktigt i domen där det sägs augusti) 2016.

ÖF överklagade beslutet och yrkade att hovrätten skulle fastställa ÖF:s beslut.

Hovrätten skriver i sina skäl att den delar tingsrättens bedömning att det arbete Y.L. utfört den 27 juni – 2 juli 2016 med hänsyn till omständigheterna i detta fall för anses utgöra sådant arbete som ryms inom ramen för hens uppdrag som god

man. Det innebär emellertid inte nödvändigtvis att Y.L. är berättigad till ersättning för arbetet eller för de kostnader för resa Y.L. haft i samband med detta. Hovrätten konstaterar att det saknas förutsättningar att tillerkänna en god man ersättning för arbete som utförts efter det att uppdraget upphört. Tidpunkten då Y.L. fick kännedom om att godmanskapet upphört blir skiljelinjen för det ersättningsgrundande arvodet.

Hovrätten anför vidare: ”Migrationsverkets beslut om ändring av en asylsökandes registrerade födelsetid är inte bindande för andra myndigheter. (Se Migrationsverkets rättsliga kommentar angående bedömning av ålder i asylärenden, SR 35/2015.) Beslutet saknar således betydelse för frågan om när godmanskapet upphört. Situationen är inte heller att jämföra med den att barnet fyllt 18 år, vid vilken tidpunkt godmanskapet upphör utan särskilt beslut. I stället upphör godmanskapet i ett fall som det aktuella när överförmyndaren beslutar om det.”

ÖF:s meddelande, daterat den 27 juni 2016, till Y.L. att uppdraget som god man upphört får enligt hovrättens bedömning anses utgöra ett beslut om ställföreträdarskapets upphörande. Då det inte kan klart visas när Y.L. fick del av meddelandet anser hovrätten att det kan hållas för visst att detta skett senast den 30 juni och att Y.L. därmed inte är berättigad till ersättning denna dag eller senare.

Göta hovrätt, mål nr ÖÄ 2215-16, meddelad 2016-10-04.

Kommun har rätt till ersättning för tolkkostnad innan förordnande av god man

Rättsfallet refererades i föregående Nyheter för överförmyndare, juli – augusti – september 2016 med angivande av felaktigt mål nr hos förvaltningsrätten. Det korrekta ska vara: Förvaltningsrätten i Karlstad, mål nr 4052-15- 4054-15, meddelad 2016-04-13. Migrationsverket överklagade därefter beslutet till kammarrätten.

Kammarrätten fastställde förvaltningsrättens beslut.

Kammarrätten i Göteborg, mål nr 2641-2643-16, meddelad 2016-09-08.

Anordnande av förvaltarskap – risk för ekonomiskt utnyttjande

Överförmyndaren (ÖF) ansökte om förvaltarskap för N.A. på grund av bl.a. demenssjukdom. Tingsrätten beslutade anordna ett fullt förvaltarskap och A.G. förordnades till förvaltare.

N.A. överklagade beslutet till hovrätten och yrkade i första hand att förvaltarskapet skulle upphöra och i andra hand att ett godmanskap skulle anordnas för honom.

I sina skäl anger hovrätten att enligt förevisat läkarintyg är N.A. ur stånd att vårda sig och sin egendom. ÖF, distriktsläkaren och A.G. uppgav vidare att N.A. befann sig i en situation där han riskerade att bli ekonomiskt utnyttjad. Genom kommunens stödinsatser kan N.A.:s få viss personlig hjälp liksom i det vårdboende där han numera bor. Men då personer i hans omgivning inte handlar på ett korrekt sätt gentemot N.A. räcker det inte med ett godmanskap enligt hovrättens bedömning. Hovrätten anser därför, i likhet med tingsrätten, att förvaltarskap ska anordnas för N.A.

Svea Hovrätt, mål nr ÖÅ 7656-16, meddelad 2016-09-28 och 2016-10-14.

JO

JO gör vissa uttalanden om barn och anknytningsärenden

I ett beslut har JO gjort vissa uttalanden om hur en påstådd förälder som agerar som ställföreträdare för ett barn bör behandlas i processuellt hänseende i ett ärende om uppehållstillstånd på grund av anknytning.

Den som är särskilt intresserad av denna fråga kan läsa vidare i följande beslut:

JO, dnr 6839-2014, från 2016-10-14.

Övrigt

Analys över hur kommunen ska göra när Migrationsverket skriver upp ett ensamkommande barns ålder under handläggningen

Stadsjuristen i Malmö, Natalie Glotz Stade, har förtjänstfullt analyserat gällande rättsläge då Migrationsverket genom endast ett meddelande till kommunerna skriver upp ett ensamkommande barns ålder.

SKL delar stadsjuristens uppfattning ”att en kommun inte har stöd i vare sig lag eller allmänna rättssäkerhetsprinciper att per automatik agera utifrån en åldersuppskrivning som Migrationsverket gör inom den löpande handläggningen av ett asylärende.”

Förslag om åldersbedömningar tidigare i asylprocessen, Ds 2016:37

I ett förslag från justitiedepartementet föreslås ändringar i utlänningslagen som innebär att Migrationsverket ska bedöma en utlännings ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs idag.

Bland annat föreslås att Migrationsverket ska så snart som möjligt efter asylansökan göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt, överklagbart, beslut om ett

ensamkommande barns ålder, om det finns skäl att ifrågasätta att sökanden är under 18 år, men det samtidigt inte är uppenbart att han eller hon är vuxen.

Den sökanden ska erbjudas att genomgå en medicinsk åldersbedömning innan ett tillfälligt beslut fattas. Om sökanden nekar till att samtycka till åldersbedömningen utan godtagbar anledning, kan resultatet bli att han eller hon bedöms som över 18 år.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2017.

Migrationsverkets anmälan om behov av god man

Migrationsverket skickar numera anmälningar om behov av god man till kommunen, inte till direkt till överförmyndaren. Detta bör uppmärksammas inom kommunen så att inga onödiga dröjsmål uppstår.